

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain sekä kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 123/1995 vp laeiksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain sekä kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta.

Eduskunta, jolle sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 23/1995 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalousyrittäjän lomituspalveluista 4 päivänä tammikuuta 1985 annetun lain (2/85) 2 §:n 2 momentti, 11 §, 20 §:n 1 momentti sekä 21, 29, 31 a ja 36 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1185/88), 11 § 17 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (110/91), 20 §:n 1 momentti ja 31 a § 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1597/91) ja 36 § 4 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1216/92),

muutetaan 1 a §:n johdantokappale ja 1 kohta, 10 ja 17 §, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 2 momentti, 38 ja 40 § ja 41 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 a §:n johdantokappale ja 1 kohta, 17 § ja 23 §:n 2 momentti mainitussa 4 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa, 10 § osittain muutettuna mainitulla 17 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla, 20 §:n 2 momentti mainitussa 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa sekä 40 § osittain muutettuna mainituilla 17 päivänä tammikuuta 1991 ja 4 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla 4 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla kumotun 8 ja 9 a §:n tilalle uusi 8 ja 9 a §, lakiin uusi 17 a—17 c §, 18 §:ään, siitä viimeksi mainitulla lailla kumotun 1 ja 2 momentin tilalle uusi 1 ja 2 momentti, sekä uusi 4 momentti, lakiin uusi 18 a ja 22 a § sekä 37 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 a §

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka itse työhön osallistuen päätoimisesti siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään harjoittaa tässä laissa tarkoitettua maataloutta ja:

1) joka on ollut velvollinen ottamaan maa-

talousyrittäjien eläkelaisa (467/69) säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen ja jolla on voimassa mainittu vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi;

— — — — —

8 §

Vuosiloma- ja viikkovapaapäivän kesto määritellään työtunteina siten, että se lomitussajankohtana vastaa lomitettavan yrittäjän tehtäväosuutta maatalousyrittäjien karjaloustyöhön ja muihin yrityksen hoitoon liittyviin välttämättömiin tehtäviin käytettävästä kokonaistyöajasta. Sanotun kokonaistyöajan sekä maatalousyrittäjän tehtäväosuuden määrittämisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

9 a §

Sijaisapupäivän kesto määritellään työtunteina siten, että se lomitussajankohtana vastaa lomitettavan yrittäjän tehtäväosuutta maatalousyrittäjien kuuluvista välttämättömistä tehtävistä ottaen huomioon myös, mitä 20 §:n 3 momentissa säädetään. Sijaisapupäivän keston määrittelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

10 §

Lomituspalvelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaisena maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

Mitä 15, 27 ja 28 §:ssä sekä 30 §:n 2 momentissa ja 35 §:n 3 momentissa säädetään lääninhallituksesta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelaitokseen.

17 §

Maatalousyrittäjällä on oikeus valita, käyttääkö hän oikeuttaan tässä laissa tarkoitettuihin lomituspalveluihin kunnan järjestämän lomittajan avulla vai järjestääkö hän itse lomituksensa. Valinta koskee lomituspalveluja kokonaisuutena.

Maatalousyrittäjän, joka 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, on tehtävä siitä ennakkoilmoitus lomautuskunnalle. Ennakkoilmoitus on tehtävä vastaavasti myös silloin, kun maatalousyrittäjä haluaa palata kunnan järjestämien lomituspalvelujen piiriin. Ennakkoilmoituksen tekemisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos samalla maatilalla toimii kaksi tai useampia lomituspalveluihin oikeutettuja maatalousyrittäjiä, tulee yrittäjän, joka haluaa itse järjestää lomituksensa, sopia muiden kanssa siitä, että tilan lomitukset kokonaisuudessaan järjestetään itse hankittujen lomittajien avulla. Jollei asiasta voida sopia tilalla toimivien yrittäjien kesken, lomitus-

palvelut toteutetaan kunnan järjestämien lomittajien avulla.

Mitä 31 b ja 35 §:ssä säädetään, ei koske maatalousyrittäjän 1 momentin nojalla itse järjestämää lomitusta.

17 a §

Maatalousyrittäjän 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankkimana lomittajana voi toimia lomituspalveluja tuottavaan yritykseen tai yhteisöön työsuhteessa oleva henkilö tai itsenäinen ammatinharjoittaja. Maatalousyrittäjä voi myös ottaa lomittajan työsuhteeseen, ei kuitenkaan henkilöä, joka asuu hänen kanssaan samalla maatilalla.

17 b §

Korvaus maatalousyrittäjän 17 §:n 1 momentin nojalla itse järjestämästä lomituksesta aiheutuneista kustannuksista lomitustuntia kohti on:

1) kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen alin peruspalkka lisättynä 60 prosentilla, jos lomittaja on lomituspalveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön palveluksessa;

2) pääasiallisesti lomitustyöstä toimeentulonsa saavan tuntipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen peruspalkka lisättynä 50 prosentilla, jos lomittaja on itsenäinen ammatinharjoittaja;

3) tilapäisesti tuntipalkkaisena lomittajana toimivan henkilön kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen peruspalkka lisättynä 40 prosentilla, jos lomittaja on muu kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö.

Korvattavina lomitustunteina otetaan huomioon vuosiloma- ja viikkovapaalomitukset 8 §:n mukaan määräytyvien työtuntien määrä ja sijaisapulomituksessa 9 a §:n mukaan määräytyvien työtuntien määrä.

Korvauksen suorittaa lomautuskunta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

17 c §

Maatalousyrittäjän, joka 17 §:n 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, tulee lomituksen avulla irrottautua 17 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen työtuntien perusteena olevan tehtäväosuutensa hoitamisesta.

Perusteettomasti tai muutoin virheellisesti maksettu 17 b §:n 1 momentissa tarkoitettu korvaus peritään takaisin maatalousyrittäjältä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos voi erityi-

sestä syystä maatalousyrittäjän tai lomautakunnan pyynnöstä päättää, että korvaus tai osa siitä saadaan jättää perimättä takaisin.

18 §

Kunnan on järjestettävä lomituspalvelut niille maatalousyrittäjille, jotka eivät itse järjestä lomituksiaan. Vaikka yrittäjä on 17 §:n 1 momentin mukaisesti ilmoittanut järjestävänsä lomituksensa itse, kunta voi maatalousyrittäjän pyynnöstä järjestää lomituksen, jollei se vaikeuta lomitusten järjestämisestä niille maatalousyrittäjille, jotka kuuluvat kunnan järjestämien lomituspalvelujen piiriin.

Kunta voi järjestää lomituspalvelut:

1) ottamalla palvelukseensa työsopimussuhteeseen tarpeellisen määrän maatalouslomittajia taikka hoitamalla toiminnan sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa; tai

2) ostamalla palveluja toiselta kunnalta taikka muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Jollei lomittajien saantia voida riittävästi turvata 2 momentissa tarkoitettujen lomittajien avulla tai jollei yrittäjä voi käyttää sanotussa momentissa tarkoitettua lomittajaa, kunta voi hyväksyä lomittajaksi myös yrittäjän ehdottaman henkilön, joka täyttää 19 §:ssä säädetyt edellytykset. Yrittäjän ehdotuksesta hyväksytty lomittaja on työsuhhteessa kuntaan.

18 a §

Jos maatalousyrittäjä käyttää kunnan järjestämiä lomituspalveluja, hänen 7 §:ssä tarkoitettuun vuosilomaansa saa sisältyä enintään kolme sunnuntaita tai sellaista juhlapäivää, jonka aikana tehdystä työstä lomittajalle maksetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen sunnuntaityökorvaus.

Jos maatalousyrittäjä käyttää kunnan järjestämiä lomituspalveluja, mutta hänen 8 §:ssä tarkoitettu päivittäinen lomitustuntimääränsä ei riitä kattamaan tilalle osoitetun lomittajan työehtosopimuksen mukaista keskimääräistä säännöllistä työaika, tulee lomitusta järjestää seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla, jollei edellä mainittua lomittajan työaika saada muutoin täyttymään:

1) samassa tai eri maatalousyrityksissä toimivat maatalousyrittäjät pitävät lomansa tai

viikkovapaansa kokonaan tai osittain samanaikaisesti;

2) maatalousyrittäjä käyttää 38 §:ssä tarkoitettua maksullista palvelua 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntimääränsä täydennykseksi;

3) vuosilomalomituksessa maatalousyrittäjä käyttää viikkovapaaseen kuuluvia lomitustuntejaan 8 §:ssä tarkoitettua lomitustuntimääränsä täydennykseksi; tai

4) maatalousyrittäjä käyttää tehtäväosuuttaan vastaavat lomitustunnit kokonaisina päivinä siten, että lomittajan keskimääräinen säännöllinen työaika täyttyy, jolloin maatalousyrittäjän vuosiloma- ja viikkovapapäivien määrä vastaavasti pienenee.

20 §

Maatalouslomittajan tulee huolehtia maatalousyrityksen karjatalouteen säännöllisesti kuuluvista ja muista yrityksen hoitoon liittyvistä välttämättömistä tehtävistä, jotka kuuluvat lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen. Maatalousyrittäjä voi antaa muitakin maatalousyritystoimintaan liittyviä tehtäviä 17 §:n 1 momentin nojalla itse hankkimalleen lomittajalle sekä 18 a §:n 2 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kunnan vuosilomaa tai viikkovapaata varten järjestämälle lomittajalle lomautakunnan kanssa sopimallaan tavalla.

22 a §

Jos palvelusta määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan vuotuista viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien korkolain (633/82) 4 §:n 3 momentissa säädetty perustein.

Viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.

23 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina käytökustannuksina pidetään kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 5 §:ssä mainittuja kustannuksia, toiselle kunnalle ja muulle julkiselle tai yksityiselle palvelujen tuottajalle suoritettavia korvauksia sekä tämän lain 17 b §:n mukaisia korvauksia. Käyttökustan-

nusten vähennykseksi luetaan edellä mainitun lain 7 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset erät.

37 §

Mitä 1 momentissa säädetään lomalautakunnan oikeudesta saada tietoja verotus- ja muilta viranomaisilta, sovelletaan vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelaitokseen.

38 §

Lomalautakunta voi maatalousyrittäjän pyynnöstä osoittaa 18 §:n 2 momentissa tarkoitetun maatalouslomittajan maatalousyrittäjien muihinkin kuin tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin, jollei se vaikeuta niiden palvelujen järjestämistä, joista kunta on velvollinen huolehtimaan 18 §:n 1 momentin nojalla.

Maatalousyrittäjän on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa korvattava maatalouslomittajan palkasta, sosiaaliturvasta ja muista työsuhteen ehdoista kunnalle aiheutuvat todelliset kustannukset. Jos maatalousyrittäjä käyttää 1 momentissa tarkoitettua palvelua lomitustuntimääränsä täydennykseksi 18 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti, hänen on maksettava palvelusta tuntimaksu, joka vastaa kuukausipalkkaisen lomittajan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaista lomittajan alinta peruspalkkaa lisättynä kahdella kokemuslisällä.

40 §

Lomalautakunnan päätökseen, joka koskee oikeutta lomituspalveluihin, lomituspalvelujen kestoja taikka lomituspalveluista perittäviä maksuja tai korvauksia, saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muuhun lomalautakunnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen 17 c §:n 2 momentin ja 35 §:n 3 momentin nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla lääninoikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus osoitetaan sen läänin lääninoikeudelle, jonka alueella edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu lomalautakunta toimii.

Lääninoikeuden tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaussa on muutoin noudatettava, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Valituskirja voidaan kuitenkin jättää lomalautakunnalle tai 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, joiden tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa lääninoikeudelle.

41 §

Valtion ja kunnan palveluksessa olevat, kunnan luottamushenkilöt, muut kunnan tehtäviä suorittavat, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimihenkilöt taikka tämän lain mukaisen toiminnan järjestämisessä asian tuntijoina tai maatalouslomittajina toimivat henkilöt eivät saa ilmaista yksityistä tai perheen salaisuutta, josta he asemansa tai tehtävänsä perusteella ovat saaneet tietää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Sen estämättä, mitä 10 §:n 2 momentissa säädetään, lääninhallitukset huolehtivat ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneen toiminnan rahoitukseen liittyvistä 27 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä.

Maatalousyrittäjän vuodelta 1995 pitämättä jääneeseen ja 33 §:n nojalla vuoden 1996 aikana pidettäväksi siirrettyyn vuosilomaan ja viikkovapaaseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä 31 päivään maaliskuuta 1996 asti.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin ja tämän lain voimaan tullessa jatkuviin lomituksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita lomituksen järjestämistä koskevia säännöksiä.

Maatalousyrittäjän, joka 17 §:n 1 momentin nojalla järjestää itse lomituksensa, tulee tehdä sitä koskeva ilmoitus lomalautakunnalle vuoden 1996 lomitusten osalta 31 päivään tammikuuta 1996 mennessä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä elokuuta 1992 annetun kuntien valtionosuuslain (688/92) 32 §:n
2 momentti seuraavasti:

32 §

Edellä 1 momentin 1 kohdassa mainitun
lain muita kuin 15 §:n 2 ja 3 momentin
säännöksiä sovelletaan kuitenkin maata-
lousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain

(2/85) 23 §:ssä tarkoitettuihin valtion kor-
vauksiin vuoden 1996 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1996.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1995

